

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

18^e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1910

Numismatica in het archief van KINGMA-state te Zweins. 1)

Dit belangrijke familie-archief wordt bewaard in het Rijks-archief te Leeuwarden. Daarbij bevindt zich een band, bevattende stukken, die geacht kunnen worden te behoreen tot het archief van ZACHEUS VAN GEMMENICH, geb. 1654, † 1720, Raadsheer in het Hof van Friesland. 2) De Rijksarchivaris vond tusschen deze stukken eenige papieren, die hem belangrijk voorkwamen voor de numismatiek en had de welwillendheid ons deze aan te wijzen. Met zijne toestemming worden ze hier gepubliceerd. 3)

In de eerste plaats trok een staat van obligatiën, huren, goud, zilver, medailles en . . . schulden, de activa en passiva van de balans, onze aandacht door de daarop vermelde gedenkpenningen en munten. Die lijst werd opgemaakt, waarschijnlijk in 1719, door ZACHEUS VAN GEMMENICH, raadsheer in het Hof van Friesland, bewoner en eigenaar van KINGMA-state te Zweins. Hij heeft zijne

1) Zweins, een dorpje in de gemeente Franekeradeel, ten Oosten van Franeker; vroeger waren er drie staten: Rinnerda, Groot-Herama en de eigen-erfde state Kingema.

2) Het geslacht VAN GEMMENICH is van Duitschen oorsprong. HENDRIK JACOBZ. VAN GEMMENICH, ritmeester onder KAREL V, zoon van JACOB VAN GEMMENICH, burgemeester van Keulen, kwam „als de stad aan keizer KAREL overging” te Utrecht. Hij huwde met LIJSBETH VAN ZUIJLEN. Hij is de stamvader van den Nederlandschen tak. Zijn portret met familiewapen hangt in het Friesch Museum. Zie ook Mr. J. L. BERNS, *De Verslagen omtrent 's Rijks oude Archieven*, XXX, 1907, Bijlage: *Familie-archief van KINGMA-state*, te afd., VIII, 43, blz. 311.

3) Wij brengen den Heer Mr. J. L. BERNS onzen oprechten dank voor zijne groote welwillendheid.

metalen gedenkstukken vrij nauwkeurig beschreven, zoodat wij ze, op enkele uitzonderingen na, konden opzoeken en nader aanduiden. Eenige malen heeft hij zich vergist en een mooi geldstuk vóór eene medaille aangezien.

Twee gouden penningen zijn souvenirs van zijn grootmoeders oom, **HIDDE SIBRENS**, een onverschrokken strijder in den 80-jarigen oorlog, die voor de vrijheid zijn leven offerde in den slag bij Boxum. 1)

De andere penningen zullen door **VAN GEMMENICH'S** voorzaten zijn aangekocht ter herinnering aan de belangrijke gebeurtenissen, welke zij beleefden. Zoo steeds van ouders op kinderen verervende en met elk geslacht vermeerderende, is er eene kleine keurverzameling bijeengebracht.

Dat de bewerker van deze lijst eenigen smaak had voor muntkunde wordt bewezen door de aanteekeningen, welke hij maakte en bewaarde over munten en hare waarde in vroegere tijden. Een enkel zijner pronkstukken, het voornaamste, een unicum, t.w. de gouden belooningspenning door de gemeente Wonseradeel vereerd aan **HIDDE SIBRENS** voor zijne manhafte verdediging van de schans te Sotrum, is door een zijner nazaten geschonken aan het Friesch Genootschap, dat dit kleinood bewaart als een aandenken aan eenen voor de vrijheid strijdenden vrijen Fries.

Wij nemen de lijst over in de oorspronkelijke schrijfwijze en voegen, met kleine letter, achter de streep, onze nadere beschrijving daaraan toe. Vooraf gaat op de lijst eene opgave van „Gemaect Silver” bevattende: schotels, koppen, waschbekken enz., dan volgt :

1) IN: JOAN VAN DE SANDE, *De Waeckende Leeuw der Nederlanden*, tot Leeuwarden bij **GIJSBERT SIJBES**, Boek-vercooper in de Clock-straat, 1651; staat eene afbeelding van den slag van Boxum. In *De Vrije Fries*, 1845, dl. IV-I, blz. 52, vindt men de beschrijving dezer penningen.

<i>Ons Goud.</i> :				
Vredepenning van Nimmeger vrede 1678.	200	0	0	VAN LOON, III, 248-I. Door J. VAN DISHOECKE. Wij nemen aan, dat het deze penning is, omdat die in goud voorkomt 1).
Medalie van de twalefjarige treves, en het verbond met Frankrijk en Engeland van den jaere 1609.	72	0	0	VAN LOON, II, 50-I. Dit unicum is een sieraad der penningverzameling van het Friesch Genootschap.
Medalie van de Schans Sot- trum aen mijn grootmoeders Oom HIDDE SIBRENS A°. 1581, door die van Wonseradeel ver- eert.	64	0	0	<i>Vrije Fries</i> , IV-I.
Med. van de trouw van MAXIMILIANUS met MARIA VAN BOURGOENDIEN van A°. 1479.	50	0	0	VAN MIERIS, I, 152-2.
Med. van het ontset van Bergen op Zoom, 3 October 1622.	41	0	0	VAN LOON, II, 151-I. Dit is een 3¼ dukaat van het hertogdom Parma en Placenza.
Med. v. ALEXANDER Parma et Placentia dux met Placentia floret.	18	0	0	KÖHLER: <i>Ducatenkabinet</i> , II n°. 2576. 2)
Drie CROMVELS-stucken of van de Rep. van Engeland van A°. 1651, 1653 en 1655, resp. met het opschrift The Common- wealth of England.	36	0	0	Dit zijn twenty-shillings. Zie: GRUEBER, <i>Handbook of the coins of Great Britain and Ireland</i> , London. 1899, n°. 680 en voor den beelde- naar VAN LOON, II, 374.

1) „Vredepenning van Nimmegervrede 1678” en „Medalie van de twalefjarige treves” zijn geen titels, die eene duidelijke aanwijzing geven, welke van de onderscheidene op die gebeurtenissen geslagen penningen zijn bedoeld. Wij hebben in verschillende catalogi naar de goudafslagen gezocht en, in verband met de waarde, het stuk bepaald.

2) KÖHLER, N°. 2576. Het borstbeeld. ALEX. PAR. PLAC. E. PAR. DUX. III - E. C. Kz. Eene wolvin voor drie leliën, gedekt door eene kroon. PLACENTIA - FLORET. 1600. P. P.

Keten tot een Bel weegt 9 L.			
5 E. 29 A.	96	1	0
De bel weegt 9 L. 1 Engel	86	2	0
't beslag van mijn Zal:			
Liefstes Bibel.	240	0	0
Mijn gouden horologie.	—	—	—
<i>CATHARINA goud.</i>			
Med. van Hopman HIDDE			
SIBRENS, (mijn Grootmoeders			
oom), A ^o . 1584.	50	0	0
Med. van H. C. Stadhouders			
en van de Friese steden.	—	—	—
Med. van Kroning WILLIAM			
en MARIA, 2 April 1689.	50	0	0
Med. van Koninginne ELISA-			
BETH, met omschrift om het			
revers: A DOMINO FACTU EST			
ISTUD ET EST MIRABILE IN			
OCULIS NOSTRIS.	24	0	0
Rijxd. met de wapens van			
ses vereenigde Provincies, 1586.	53	10	0
Een sitter of gouden ducaton.	15	0	0
			De portret-medaille van H. SIBRENS, <i>Vrije Fries</i> , IV-1. <i>Cal. Kon. Penn. kab.</i> , n ^o . 383.
			Landdagpenning van HENDRIK CASIMIR door D. TRAPENTIER. VAN LOON, IV-169. VAN LOON, III-418 of 415-4.
			Sovereign (1584-1601) van ELISABETH. GRUBBER 491. Dus eene munt, niet een penning.
			Afslag in goud van den LEYCESTER-daalder VER- KADE, 122-1.
			Dit is de gouden souve- rain van Brabant, 1617, „geseydt gouden Ducaton”. Op de Vz. de Aartsbherogen ALBERTUS en ISABELLA <i>zit- tende</i> op eenen troon. Op de Kz. het Spaansche wapen omgeven door de Vliesketen. KÖHLER, n ^o . 2025. 1)

1) VAN DER CHIJS geeft in zijn werk „*Holland*”, blz. 164, noot 2, eene verklaring van het woord „Zetelaar”, dat hij aantrof in eene muntevaluatie van 1360 Zetelaar is een muntstuk, waarop de vorst op den troon zittende wordt voorgesteld, hij geeft aan, dat daarmede het gouden schild wordt bedoeld. Deze o.i. juiste verklaring scheen ons ook van toepassing op het woord „Sitter”. Wij richtten ons tot ons geacht medelid, den heer J. E. TER GOUW, die ons verwees naar blz. 69 van jaarg. 1909 van het *Tijdschrift*. Wij vonden daar den gouden ducaton beschreven. Hij heette eigenlijk dubbele sovereign. Die van ALBERTUS

Twe Rosenobels.	22	0	0	VERKADE, 117-3.
Crusaed van Portugael.	17	0	0	3½ Dukatenstuk. KÖHLER, n°. 142. 1)
Twe Neerlandse Rijders, 1607-1627.	26	0	0	VERKADE, 118-4.
Een JACOBUS.	13	0	0	Sovereign. GRUEBER, n°. 529.
Een CAROLUS of verkeerde JACOBY.	12	0	0	Unite of twenty-shillings. GRUEBER, n°. 565. Waaron de schrijver dit stuk „verkeerde JACOBY” noemt is ons onbekend, misschien omdat deze munt lichter is.
Twe CROMWELS stucken.	24	0	0	Twenty-shillings. GRUEBER, n°. 680.
Dubbele Ducaet van K. LEOPOLD, 1660.	10	0	0	Zie: KÖHLER, n°. 84 en 86. 2)
Dito van K. FREDER van Denem: 1660.	10	0	0	KÖHLER, n°. 590. 3)
Dito of Groninger scelling.	10	0	0	Afslag in goud, ter waarde van twee dukaten van den Groninger schelling. VERKADE, 182, 1, 2 of 3; of idem, 186-1.
½ Nobel van Zeeland. SI DEY P. NOBIS QUIS CONTRA NOS.	5	10	0	VERKADE, 77-2.

en ISABELLA, vertoont de Aartshertogen zittende op den troon; het is dus zeer waarschijnlijk, dat dit mooie geldstuk den naam „Sitter” droeg. Het deed in 1622 / 12.—, in 1719 was het tot / 15.— gestegen. Wij brengen onzen dank aan den heer TER GOUW voor zijne hulp.

1) KÖHLER, n°. 142. V.z. Het gekroonde wapen. PHILIPPUS. D. G. REX PORTUGALIAE. Kz. Een gevoet kruis. IN HOC SIGNO VINCES. Z.j. Crusaat van FILIPS II, koning van Spanje en Portugal.

2) KÖHLER, n°. 86. V.z. De keizer, geharnast, met de rijksinsignes, tusschen het nieuwe en het oude Oostenrijksche wapen. LEOPOLDUS D. G. R. I. S. A. G. H. BO. REX. Kz. De rijksarend. ARCHID. AUS. DUX. BURG. CO. TIROL. 1660.

3) KÖHLER, n°. 590. Het borstbeeld des konings: FREDERICUS III D. G. DAN. NOV. Keerzijde. Het viermaal dubbel tegen elkaar gezette en gekroonde naamcijfer F 3. Omschrift: VANDALOR. GOTHOR. REX. 1660.

1 Hamburger, 1 Danswiker Ducaet van 1675 en 1658	10	0	0	KOHLER, n° 2889 1) KOHLER, n° 2817 2)
Pistool				Pistool of LOUIS d'or van LODEWIJK XIII, 1640 Pistool is oorspronkelijk eene Spaansche goudmunt, ge- slagen sedert 1534 Naar dit voorbeeld werd in de 17e eeuw in Frankrijk de LOUIS d'or muntslag inge- voerd In Deutschland eerst in de 18e eeuw 3)
PETRONELLA goud Medaille van de krooninge van WILLIAM ende MARIA Dubbele stedepening Rijxdaelder van A° 1587	33	1	0	VAN LOON III, 418 VERKADE, 125 1 of 4 ?
Dito van PHILIPPUS 2, A°. 1567	53	10	0	Afslag in goud van den LEYCESTER daelder VERKA- DE, 122-1
Dubbele ELISABETH	47	0	0	Afslag in goud van den PHILIPPUS daelder VANDER CHIJS, Pl XXX 21 of Pl XXXIII 56
Twee gouden Ducatons	24	0	0	Sovereign van ELISABETH van Engeland GRUEBER, n° 491
	30	0	0	Dit zijn dubbele gouden souverains van Brabant gouden dukatons genaamd Het was een stuk van 22 karaat $\frac{3}{4}$ grein en had in 1622 twaalf gulden waarde Zoo bestaan er van ALBER-

1) KOHLER, n° 2889 Het stadswapen door twee leeuwen gehouden, daar boven palmtakken en daarbeneden H L, des muntmeesters initialen Omschrift MON AUREA CIVITAT HAMBURG Kz het gekroonde MARIA beeld, met scepter in de rechterhand en links het JESUS-kind Z) staat op de halve maan Omschrift AVE PLENA GRATIA, 1674

2) KOHLER, n° 2817, (Dantzig) Het gekroonde borstbeeld des konings versierd met het Gulden Vlies JOH CAS D C R POL & SUEC M D L R P Keerzijde Het stadswapen met leeuwen als schildhouders Omschrift MON AUREA CIVITAT GEDAVENS, 1657 Onder D L

3) Zie H HALKE, *Handwörterbuch der Münzkunde*, Berlin 1909 Pistole

I Cruisaed.	I7	I5	0	TUS en ISABELLA (de sitter) en van FILIPS IV. In 1735 deden ze f 15.— Zie: <i>Tijdschrift</i> , 1909, blz. 69.
I JACOBUS of Souverain van Engeland.	I3	0	0	KÖHLER beschrijft ze onder n°. 208 als Souverain 3 $\frac{1}{6}$ dukaat.
$\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{8}$ dies.	4	I7	8	3 $\frac{1}{2}$ Dukatenstuk. KÖHLER, n°. 142.
I CROMWELS-stuk.	I2	0	0	GRUEBER, n°. 529?
I Rosenobel.	II	0	0	Zie: GRUEBER n°. 531 en 532. Crown en $\frac{1}{2}$ crown. Twenty-shillings. GRUEBER, n°. 680 en KÖHLER, 428. Zeldzaam.
$\frac{1}{2}$ dito	5	II	0	Zie VERKADE, 97-3.
Schipkes-schelling.	IO	0	0	VERKADE, II7-3 1)
Het gouden beslag van haer boek weegt vier en vijftig Eng. 19 <i>Engels</i> (moet zijn Aes), het Engels à 45 str.	I22	I7	0	Gouden afslag van den scheepjeschelling van Holland en West-Friesland. VERKADE, 55-5.
Den 17 April 1706 voor het fatsoen dies aen LIJSBETJE VAN ASTRA bet.: 5 : 0 : 0				
I enkele ducaet.	5	0	0	Voor het fatsoen of model van het gouden beslag, dus voor het maakloon er van.
I KROMWELSstuk.	I2	0	0	VERKADE, II7-5.
I dubbelde ducaet.	IO	0	0	Twintig-schellingsstuk. GRUEBER, n°. 680.
$\frac{1}{2}$ Neerl. Rijder, 1599.	6	IO	0	VERKADE, 39-3, van 1657 of een Friesche van 1612, dien VERKADE niet heeft. 2)
				Dit zal moeten zijn een Friesche rijder. VERKADE II8-2. 3)

1) VERKADE heeft op pl. II7-3 den halven rosenobel afgebeeld en noemt hem rosenobel. De geheele is echter grooter van middellijn dan zijne afbeelding. Beide stukken geheele en halve zijn in onze verzameling.

2) Deze goudmunt, niet vermeld bij VERKADE, bevindt zich in onze eigene verzameling.

3) Eerst in 1606 besloten de Algemeene Staten tot den muntslag der Neder-

$\frac{1}{2}$ CAROLUS.	6	0	0	Double-crown of ten-shillings. GRUEBER, n°. 567.
2 $\frac{1}{4}$ dies.	6	0	0	Crown or five-shillings. GRUEBER, n°. 570.
$\frac{1}{8}$ CAROLUS.	—	—	—	
$\frac{1}{2}$ Friese rijder, 1585.	3	5	0	VERKADE, 118-3. Zeldzaam.

Silvere Medaliën.

Med. van het verbond der Nederlanse Adel, met aenhangende silvren klep en bellen. EN TOUT FIDELLES AU ROY, 1572.

— met het beeld van VIGLIUS AYTA à ZUICHEM en omschrift VITA MORTALIUM VIGILIA.

Med. vierkantig geslagen in de belegering van Middelburg 1572, met de Letters D. R. P. F. MIDD.

Dito vierkante noodpenning geslagen in de belegering van Campen, met het waepen van die stad en de woorden: EXTREMIUM SUBSIDIUM CAMPEN, 1578, 42 st.

Nummus senatorius van Leijden, met opschrift: PRUDENS PARENTUM CLADIBUS ET FIDE, VIRTUTE DISCAT PERTINACI POSTERITAS PATRIAM TUERI.

Med. aan de eene kant sterkten en Burgten, met de omschrift: PRINCIPIUM LIBERTATIS 1580. Aen de ander kant DAVID en GOLIAD met A DOMINO FACTA E. ILLUD.

Dit is de geuzenpenning met napje en kalebas. VAN LOON, I, 85-5.

Portret-penning van WIGLE V. AYTA. VAN LOON, I, 44-1 of een zijner overige penningen. Zie: *Tijdschrift*, 13en Jg. 1905, blz. 26.

Noodmunt van Middelburg. VAN LOON, I, 159-2.

Noodmunt van Kampen. Klipping van 42 st. VAN LOON, I, 259-1.

Vroedschapspenning van Lerden nà 1670. VAN LOON, I, 196-1.

Medaille, eigenlijk gedenkdaalder, op het slechten der sloten te Leeuwarden, Harlingen en Stavoren. VAN LOON, I, 281-1.

landsche rijders. De $\frac{1}{2}$ rijder van 1599 is een Friesche rijder geweest, die komen voor van 1599. Het gewicht is ook ongeveer $\frac{1}{2}$ van den Nederlandschen. De prijs 6—10 st. is ook juist het dubbele van den $\frac{1}{2}$ Frieschen rijder, zie vier stukken verder.

Med. van het ontset van Bomster : zijl.
Aen de eene kant de schans met :
BOMSTER : ZIJL FRISIA PROPUGNACULUM en
voorts : DEGENERES ANIMOS TIMOR ARGUIT.
Aen de ander kant de waepens der Gene-
raliteit en van Friesland met 1581. AD
PERPETUAM SERVATI BOMSTR : ZIJLENSIS
PROPUGNACULI MEMORIAM DUCIB MILITIBUS
SENATUS ORD. BELG. F. F.

Med. van het vergaen der spaense vloot.
Aen de eene kant een Raed van PARIS,
Koningen, Cardinalen, Hertogen, Bis-
choppen etc. geblindoekt met omschrift :
O COECAS HOMINUM MENTES, O PECTORA
COECA DURUM Î ADVERSIS INMULOS (EST
CONTRA STIMULOS) CALCITRAERE. Aen de
andere kant een schipbreuk lijdende vloot
met TU DEUS MAGNUS ET MAGNA FACIS TU
SOLUS DEUS. VENI, VIDE, VIVE 1588.

Med. aen de eene kant Ostende met :
PLUS TRIENNIO OBSESSA HOSTE RUDERA.
Aen de andere kant de steden Sluijs,
Aerdenburg, Isendijk, Rijnberck, de Graev
en Cassant, met : PATRIA URBES EX
ME QUATIOR DEDIT 1604, (dit moet zijn:
PATRIAE QUATUOR EX ME URBES DEDI, 1604.)

Noodpenning van Breda met waepen dier
stad en Omschrift BRED A OBSESSA 1625.

Med. van de twalefjarige treves en van
het verbond met Vrankrijk en Engeland.
Aen de eene kant de waepens van Vrank-
rijk, Engeland en Nederland aeneen
gestRICT met : A DOMINO FACTU E ISTUD,
aan de andere : ORD. FOED. BELG. A. REG.
HISP. ET ARCHID. LIBERI. AGNISTI POST.

Belooningspenning ook,
geheel in den vorm van een
geldstuk, door de Staten
der Nederlanden vereerd
aan de verdedigers van de
schans.

VAN LOON, I-293.

Dit is de op de munt te
Dordrecht geslagen gedenk-
penning op het vergaen van
de Onverwinnelijke Vloot.
De Heer VAN GEMMENICH
ziet in de voorstelling der
voorzijde den raad van
PARIS. VAN LOON, I, 390-1.

Dit is de zilveren leg-
penning op de verovering
van Sluis door de Staatschen
en de overgave van Ostende
aan de Spanjaarden.

VAN LOON, II, 15-5.

Zie: VAN LOON, II-157.

Het twaalfjarig bestand.
VAN LOON, II, 50-1 of 2.

Het is niet zeker of het de
medaille of de legpenning is.

BEL. CONT 42 AN INDUCI PACISC INTERV.
REG. GAL. ET MAG. BRIT. ET CUM IISD
FOED RENOVANT, 1609.

Med. van der verovering van 's Her-
togenbos en het ontset van Wesel, aen de
eene kant : Prins FRED. HEND. te paerd,
daer onder SILVA DUCES CAPT en om-
schrift : ORD. CONFOED. BELG AUSP. PR.
FRED. HENR. FORT. Aen de andere kant :
Wesel met een heijrleger omringt : FACTUS
E JOVA REFUGIUM ET ADJUTOR IN TEMPORE
OPPORTUNO, 1629.

Med. van de verovering van Breda, aen
de eene kant die stad met : DEO FAV. AUSP.
ORD. FOED. BELG. VIRTUTE FRED. HENR. AUR.
PR., aen de andere kant een leeuw met
swaerd en pijlen, onder veel oorlogsgereed-
schap met 1637. BREDA RECEPTE 26 SEPT.

Med. van de spaense vrede, aen de eene
kant de vrede de oorlog verdragende etc.,
met AMBIGUO PAX ET BELLUM LUCTAMINE
CERTANT, PAX EUROPA VOVET LEATA TRO-
PHAEA FERAT. Aen de andere: De vrede
de oorlog vertredende met gerechtigheid
en overvloed met omschrift : LAETA TRO-
PHAEA TULIT VICTO PAX OPTIMA BELLO
NUNC TEMIS IN TERRAM ET COPIA PULSA
REDIT.

Med. wegens het trouwen van Prins
W. VAN ORANJE met Princesse MARIA
STUART. Bij haer overkomst tot Amster-
dam. Aan de eene kant de Pr. van Oranje
geseten zijn vianden met voeten tredend
en in de rechterhand een swaerd en in de
linker de wapens der seven Provincien

Fraaie gedenkpenning op
de verovering van 's Her-
togenbosch.

VAN LOON, II, 180

Dit is eene zeldzame me-
daille.

VAN LOON, II, 238.

Medaille op den vrede van
Munster.

VAN LOON, II, 315-3.

Door SEBASTIAN DADLER,
graveur te Dresden, 1619-
1653. Het stuk in onze ver-
zameling heeft op beide
zijden het jaartal 1644.

Men hoopte vrij zeker in
1644 reeds op het weldra
tot stand komen van den
zoo zeer begeerden vrede.

Dit is de groote gedenk-
penning op de komst in de
Nederlanden van MARIA
van Engeland, gemalin van
Prins WILLEM II in 1642,
gemaakt door SEB. DADLER.

VAN LOON, II, 264,
FRANKS, I, 290-105.

Op het exemplaar in het
Kon. Kabinet, op dat in
het Kabinet van het Friesch

aen een snoer houdende, etc. met opschrift :
 LIBERTAS PATRIAE ME DEFENSORE TRIUM-
 PHAT INSIDIATA NIHIL VIS INIMICA NOCET.
 Aen de andere kant : Pr^v WILLEM en
 de Pr^{ce}. MARIA aen de poort van een
 Hollandse tuin, om daer in geleijd te
 worden met dit opschrift : QUO TE MARS
 ET AMOR VOCAT INTRA DIVA VIRETUM
 FRUCTUM HIC LIBERTAS TE GENITRICE
 FERET.

N.B. dese is ook uitgegeven voor een
 vredepenning als zijnde onder aen de eene
 kant gesneden: BELGIUM PACATA en aen
 de andere: A°. 1648 20-30 Junij.

Med. aen de eene kant de stat Groeningen
 met loopgraven Ruijters en Soldaten
 waerbij de woorden: *Belegering van
 Groeningen*. Aen de ander kant de vesting
 Coeverden met Soldaten omringt en dit
 opschrift: *Coeverden met stormender hand
 ingenomen den 20 Nov. 1672.*

Med. of $\frac{1}{2}$ Rijxdaelder. Aen de eene
 kant Het beeld van WILLEM PRINS VAN
 ORANGE met omschrift: GUILIELMY D. G.
 PR. AUR en aen de andere kant het wapen
 van Vrankrijk gebriseert met de hoorn van
 Chalon en dit omschrift: SOLI DEO HONOR
 ET GLORIA 1649.

Med. wegens de verovering van Brisack.
 Aen de eene kant die stad en daerbij krijgs-
 lieden met omschrift: BRISACO CAPTO
 COELIS VICTORIA VENIT BERNARDO TULIT
 EX HOSTE TROHEAE DUCI. Aen de ander

Genootschap en ook op dat
 in onze eigene verzameling
 is met stippeltjes door een
 goudsmid ingegriffeld:
 BELGIUM PACATA, A°. 1648
 20-30 JANUARIUS, of JANU.S.,
 dat door den Heer VAN
 GEMMENICH voor Juni is
 aangezien.

Deze stempel is dus in
 1648 nogmaals gebruikt. Of
 de goudsmiden, die de
 medaille sinds 1642 in voor-
 raad hadden, hebben ze voor
 1648 toepasselijk gemaakt.

VAN LOON, III, 110-1.
 Het omschrift op het
 ruggestuk luidt:
 GRON. IS BELEG DOOR DE
 BIS. VAN CUEL EN MUNS. D.
 9 JULI VERL. DEN 17 AU.
 1672.

$\frac{1}{2}$ Daelder van WILLEM II,
 van het prinsdom Oranje.
 MADAI, 6692

Gedenkpenning op de in-
 neming van Breisach door
 hertog BERNHARD VAN
 SAKSEN-WEIMAR in 1639.

kant : De Hertog te paerd door des Sons
 straelen beschenen en met een hand uit
 de wolken komende, een kroon over het
 hoofd gehouden, agterlijk Heijrlegers en
 de stad Brisack in het verschiet, met
 omschrift : BERNARDUS D. G. SAX. JUL.
 CLIV. ET MONT. DUX LANDGR. TURING.
 MARCH. MISN. COM. MARB. ET RAVENSB.
 DOM. RAVEST.

Med. van CHRISTIAEN IV, koning van
 Denemerken (1) 's Koningsbeeld (2), de
 Koning te paerd omringt met de waepens
 van sijn staeten en de woorden REGNA
 FIRMAT PIETAS.

Med. van deselve (1) 's Konings ge-
 waepend beeld (2). Een kroon met omschrift :
 CORONA DANICA R. F. P. 1624.

Med. voor de slag bij Leizich. Aen de
 eene kant een haer straelen schietende son
 met het hebreus woord JEHOVAH, of de
 naem SELOS haer glans en straelen van
 haer schietende en daer onder: DEXTERA
 TUA DOMINE PERCUSSIT INIMICUM met het
 omschrift : A DOMINO MISSUS VIVAT GUSTA-
 VUS ADOLPHUS. Aen de ander kant : DEO
 TER. OPT. ET MAX. GLORIA ET LAUS QUI
 GUSTAVO ADOLPHO SUECORUM GOTHORUM,
 WANDQUE REGI CONTRA CAESAREANUM ET

58 m.M. gr. 40. Mooie
 gegoten medaille. *Catalogus
 Auctis SCHULMAN, December
 1908.*

MADAI, 2660. Mooie dub-
 bele Schauthaler, misschien
 geslagen bij eene plechtig-
 heid van de orde van den
 Olifant. 1)

MADAI, 275. Dubbele
 Deensche kroon. 2)

Gedenkdaalder op den
 veldslag bij Leipzig in 1631.
 Deze daalder is, een jaar na
 den slag, te Erfurt gemunt
 en bij een plechtig dank-
 feest uitgedeeld, op bevel
 van Hertog WILLEM VAN
 SAKSEN-WEIMAR.

Vz. Stralende zon, daar-
 boven JEHOVA, daar beneden
 een drieregelig opschrift :
 DEXTERA enz. Omschrift :
 A DOMINE etc.

Kz. Opschrift in elf regels:
 DEO TER OPTIMO ET etc.

MADAI, n°. 2370.

1) MADAI. 2660. Het portret des konings, kniestuk, geharnast, in de rechter-
 hand den commandostaf. Kz. De koning te paerd, in galop, met commandostaf
 en gekroonden helm, omringd door 14 wapens. Onder de achterbeenen van het
 paard het teeken van de Olifantsorde, daarboven de gekroonde C. Geen jaartal.
 CHRISTIAAN IV, 1588-1648.

2) MADAI, 275. Koning CHRISTIAAN ten voeten uit met scepter. Kz. Eene
 sierlijke kroon : R(egna) F(irmat) P(ietas). Een Deensch 8-marksstuk.

LIGISTICUM EXERCITUM VICTORIAM TRIBUTIT
AD LIPSIAM DIE VII SEPT. ANNO MDCXXXI.
met omschrift: *DIES PURIM EVANGELICOR*
(UM) A°. MDXXXII. VII. SEPT. ERFURTI
CELEBRATI.

Med. van Saxon. Aen de eene kant de
Hertog gewaepend te paerd. *PRO LEGE*
ET GREGE aen de ander kant een boom
en daer in een gepareert waepen (1°.)
twe swaerden en sautor (2) de saxisse
Ruijten-krans. *SCOPUS VITA MEACHRISTUS.*

Markstück van CHRISTIAEN de IV van
Denemerken, aen de eene kant Een ge-
kroonde C. met 4, daerin 1664, aen de
ander kant *JUSTUS JEHOVAE* (met hebreuse
letters) *IUDEX.*

Een Joodse Sichel. Aen de eene kant
een rookend wierooksvat en aen de ander
een amandelroede met hebreuse om-
schriften.

Een Saksische daalder
van JOHAN GEORGE, keur-
vorst v. Saksen, pl. m. 1650.

Niet bij MADAI.

MADAI, n°. 2667.
Halve kroon van 1644. 3)

Sjikel van SIMON NASSI
MAKKADI, ongeveer 70 n. C.
Zie: figuren a en b. 2)
Imitatie

Med. aen de eene kant met omschrift :
FIDE DEO CONSTANTE CRUCEM FER PECTORE
PONDUS. QUOD DEUS IMPONIT, CERNIT ET
IPSE LEVAT.

Med. of Rijxd. van CHRISTIAEN Hertog
v. Braunsch und Luneb. aen de Eene
kant: GOTTES FREUNDT DER PFAFFEN
FEINDT, aen de andere kant een gewapend
arm met een swaerd in de vuist uit de
wolken komende met omschrift: TOUT
AVEC DIEU, 1622.

Dit stuk zal, wat de
Duitschers noemen, een
„Moralischer Thaler” zijn.
Wij hebben het nergens
kunnen vinden.

De beruchte daalder
van den dollen hertog
CHRISTIAAN VAN BRUNS-
WIJK-LÜNEBURG te Halber-
stadt, 1616-1623.

Zie: MADAI, n°. 1128 en
1129.

SCHULTH, n°. 6644.

1) MADAI, n°. 2667. Naamcijfer C4 = CHRISTIAAN IV. Omschrift: II
MARCK DANSKE. Kz., opschrift op drie regels: JUSTUS JEHOVA JUDEX.

2) Kelk met omschrift: Sjekel Israël. Kz. bloentak, AARON-staf, om-
schrift: het Heilig Jeruzalem.

Deze stukken werden in de 18de eeuw gemaakt te Görlitz in Silezië, voor
den verkoop aan de bezoekers van het H. Graf te Jeruzalem. Misschien is de
munt in de collectie „GEMMENICH” ook reeds zoo'n imitatie. De beide hier
afgebeelde shekels zijn in onze eigene verzameling.

Zie: *Nauwkeurige verklaring van alle Gouden, Zilveren en andere Geldspeciën.*
Te Amsterdam, 1785; onder Zilverling. De kelk wordt hier wierookvat of
vat met manna, de bloentak roede van Aaron genoemd.

In de *Verklaring van allerhande zo goude als zilvere en andere geldspeciën*, te
Leeuwarden bij PIETER KOUMANS, stadsdrukker in de Peperstraat in de Jonge
Ruijter, te Leeuwarden, 1746, lezen wij onder Sikel: doch 't is nu eene uitge-
maakte zaak dat de Sikels, die men hier en daar bij de Christenen en Joden vind
geen oude egte Joodsche stukken zijn, maar op 't aanraden van PHILIPPUS
MELANCHTON in het Joachims-dal in Bohemen gemunt, ten deele nog in later
tijden naar de eerste nagemaakt zijn.

De munt- en penningverzameling op KINGMA-state bestond dus uit 78 stuks. Daaronder zijn 10 gouden medailles en 7 afslagen in goud van Nederlandsche munten, welke nu alle mogen worden aangemerkt als rariteiten van den eersten rang. Verder zijner bij 36 goudmunten, de zeldzame CROMWELL-munten en eindelijk 18 zilveren medailles; voorts nog 4 zilvermunten en drie stuks noodgeld. Bij de medailles zijn er twee van SEBASTIAAN DADLER. Dit bewijst, dat deze stukken in Nederland zeer in trek waren. Voor eenen niet-penningkundige was het toch eene kostbare verzameling.

De raadsheer heeft blijkbaar bij de beschrijving geen penningboek gebruikt. 1) Sommige omschriften zijn door hem meer compleet vermeld, dan ze op de medailles voorkomen. Wij hebben heel wat catalogi nagezien om te vinden van welke penningen afslagen in goud voorkomen; in verband met de opgegeven goudwaarde, konden wij het stuk dan met voldoende zekerheid aanwijzen.

De Heer van GEMMENICH schijnt tevens smaak te hebben gehad in heraldische studie. Wij vonden in zijn archief daarover menige aanteekening.

Hij stelde blijkbaar ook belang in zaken van meer huishoudelijken aard, want behalve geslachtsboomen en wapenteekeningen troffen wij aanteekeningen over allerlei huismiddeltjes aan, recepten voor paarden en honden, voor parfumerieën en essences etc. Ook te Leeuwarden schijnt hij een huis te hebben gehad; blijkens eenen brief (4 Juni 1700) met het adres: „Mijnheer Z. v. GEMENING, Advocaat voor den Hoove van Vrijsland, wonende over de

1) BIZOT'S *Medalische Historie der Republyk van Holland* was reeds verschenen te Amsterdam in 1690. Het kan zijn, dat hij enkele muntberichten heeft overgeschreven uit: KORNELIS VAN ALKEMADE, *De goud- en zilvere gangbaare penningen der graaven en graavinnen van Holland*, te Delft, 1700.

Canselardij tot Leeuwarden." Den meesten tijd zal hij vertoefd hebben op KINGMA-state.

KINGMA-state te Zweins, afgebroken in 1860; naar eene teekening van MARTIN, in de verzameling van het Friesch Genootschap te Leeuwarden.

KINGMA-State werd in de eerste helft der 17e eeuw gekocht door SAEKLE VAN KINGMA. Diens zoon INTE vermaakte het met vele landerijen bij testament aan zijnen neef ZACHEUS VAN GEMMENICH, advokaat en later (1704) raadsheer in het hof van Friesland. ZACHEUS VAN GEMMENICH was de zoon van JACOB VAN GEMMENICH en CATHARINA VAN KINGMA. Hij was gehuwd eerst met FROUKJE VAN BEYLANUS, (gest. 16 Febr. 1695), daarna met URSEL VAN WISSEMA.

KINGMA-state is een eigen-erfde state, geen edele state, geweest, het heette vroeger Kinjum. In 1787 bestond het in een schoon gebouw met hovinge, en behoorde in eigendom aan den Heer J. M. VAN BEIMA THOE KINGMA. Alle Friesche kronieken vermelden dat : KINGMA (so geseght wordt) in voortijden galg en rad voerde." Dus eigen rechtspraak had.

Hier volgen de muntkundige aantekeningen van den Heer VAN GEMMENICH:

„Onder JACOBA VAN BEIJEREN als Gravinne van Holland ende PHILIPS VAN BURGUNDIEN zijn de eerste gouden Klinkerds geslaegen, als de driedubbelde tot drie Engelsen en 24 Aesen, de dubbelde tot twe Engelsen en drie aes en de enkelde de helft van dat gewigt. Onder PHILIPS de Goede is de dubbelde PHILIPS gouden Klinkerd geslaegen, wegende drie engelsen 24 Aesen, De Vlaemse Nobel tot vier Engelsen 14 Aesen, De PHILIPS Klinkerd ter gewigte van 2 Eng. 2 Aesen, De $\frac{1}{2}$ PHILIPS klinkerd wegende 1 Eng. $2\frac{1}{2}$ Aes.”

„Onder CAREL de 1e VAN BURGOENDIËN is onder andere zilveren penn. geslagen een dubbeld vuerijzer alsoo genoemd na het vuurslag of stael op deselve afgebeeld, doende drie str. en een blank. Ze heeft aen de eene zijde twe zittende Leuwen en boven die de gulden vliesteecken (bij PHILIPS ten tijde van deszelfs bruiloft met ISABELLA VAN PORTUGAL zijn derde huisvrouw in den jaere 1430 binnen Brugge opgeregt), het stael met de vuer-steen ende vonken, met het jaertal 1474. Dit is de eerste penning daer het eerst jaergetal op staet het welk te voren niet placht te geschieden. Het Enkel vuer-ijzer deed twee blanken.”

„De Postulaet van Saxen weegt één Eng. 17 Asen, dat is een penning twintig grein stijf goud. Aen de Eene Zijde een Bischoep met de staf en omschrift: SANCTUS BONIFACIUS. Aen de andere zijde het wapen van Saxen en omschrift: GEORGIUS DUX. SAXO GUB. FR.”

10 Februari 1526. 1)

De gouden reael van Keizer KAREL V
van 46 in het mark.

60 st.

1) ¹⁾ Dit is een uittreksel uit het plakkaat van KAREL V, vermeld bij VAN DER CRUIJS, *Friesland*, blz. 159.

De KAROLUS gulden van 84 in 't mark.	20 st.
De Nobel met de roose van 32 in 't mark.	4 car. guld $5\frac{1}{2}$ st.
De Nobel van HENRICUS 36 in 't mark.	3 car. guld $5\frac{1}{2}$ st.
De Flaemsche nobel van 36 in 't mark.	3 car. guld $12\frac{1}{2}$ st.
De Engels Angelot van 48 in 't mark.	57 st.
De gouden Leuw van 59 in 't mark.	44 st.
De Castiliaan van fijnen goude $53\frac{1}{2}$ in 't mark. 1)	51 st.
De gouden Rijder, de ducaten v.g. 70 in 't mark en de Hongarise ducaten van 69 in 't mark.	39 st.
De ducaet van Italien en de Salut van 72 in 't mark.	38 st.
't Schuitken van 73 in 't mark.	35 st.
De PHILIPPUS gulden, die men geslagen heeft herwaerts sedert het jaer van 1497 van 74 in 't mark.	25 st.
De PHILIPPUS klinkaert van 76 in 't mark.	21 st.
De ARNOLDY gulden van 92 in 't mark.	$14\frac{1}{2}$ st.
De postulaat van Bourbon 2) ende met den hondeke van 86 in 't mark.	$16\frac{1}{2}$ st.
De DAVID Utrechtse gulden en geen andere van 76 in 't mark.	24 st.

„Bij placacet van 23 Augustus 1536 is Friesland gepermitteert in haer munte te slaen een stuck zilvers 't welk houden zal seven penn tien greinen fijn silver, in 't mark een

1) De Castiliaan is de Spaansche goudmunt met de twee hoofden. Zie: *Ordonatie statuut en de permissie der K. M. van de gouden en zilveren penninghen*. Gedrukt te Gent, 1548.

2) Postulaat van het bisdom Luik, tijdens LODEWIJK VAN BOURBON, 1456. (Zie KÖHLER, n°. 1616.)

veertig in getal, waeraf ijder stuk gangbaar sal wesen 4 stuivers brabantjs bij Keizer KAREL ofte PHILIPPUS VAN BURGOUNDIËN geslagen."

Deze notitiën, welke men ook bij VAN DER CHIJS vindt, zijn niet van groot belang. De evaluatie van 10 Februari 1526 wordt er door aangevuld en verbeterd. De verklaring der muntnamen geeft VAN DER CHIJS. Het excerpt uit het plakkaat van 23 Augustus 1536 is eene correctie van den tekst bij VAN DER CHIJS. Daar staat, dat „een stuck silvers 't welck houden sal seven penn thien greynen fijn silvers, int marck, ende van viertich van de voorscreven stucken in de taille, ende sal elck stuck alsoo gemunt sijnde, loop hebben over allen onsen Landen mytten anderen gouden ende silveren penningen van onsen slage, bij onse ordonantie gevalueert, *voir stuvers* van onsen slage, oft die bij tijden van wijlen den Coninck PHILIPPUS, onsen Heere ende Vaider (die Godt genadich sij) sijn gemunt „geweest. "(Zie: VAN DER CHIJS, *Friesland*, blz. 206).

Hier dus: „*voir stuvers*" en in ons handschrift „4 *stuivers*" brabantjs." GEMMENICH *heeft het goed* en lost de vraag op door VAN DER CHIJS gedaan in zijne noot I aan den voet van blz. 206.

VAN DER CHIJS had zijn plakkaat ontleend aan SCHWARZENBERG'S *Groot Placaat- en Charterboek van Vriesland* (dl. II, blz. 588-594). Onze heer van KINGMA-state zal niet gedroomd hebben, dat zijne aantekening nà 200 jaar zou dienen om deze fout aan te wijzen in de kopie van het oorspronkelijke plakkaat.

De postulaat van Saxen met den H. BONIFACIUS en het omschrift: „GEORGIUS DUX. SAXO. GUB. FR." is zonder twijfel de peperkoek door GEORGE VAN SAKSEN, als bewindvoeder van Friesland gemunt (1504-1515). Dit is dus eene fout van VAN GEMMENICH, doch hij vult VAN DER CHIJS aan door vermelding van het gewicht.

De eerste aantekening betreft de klinkerds, welke geslagen zijn ten name van JACOBA VAN BEIJEREN en FILIPS den Goeden gezamenlijk (1428-1433). Zie: VAN DER CHIJS, Pl. XIII, 1, 2 en 3 en blz. 385. Het bericht is bijna woordelijk terug te vinden bij v. ALKEMADE, blz. 122. 1) Wij merken op, dat het munttype van het schild of den klinkerd reeds voorkomt onder de geldstukken van WILLEM V, Graaf van Holland, 1346-1359; dus dat de Heer VAN GEMMENICH zich vergist, zoo hij meent dat dit muntstuk voor 't eerst verscheen onder de regeering van JACOBA. Misschien dat de naam *klinkerd* niet vóór 1430 in gebruik was. Zie over den dubbelen FILIPS-klinkerd: VAN ALKEMADE, blz. 128 en over den Vlaamschen Nobel, blz. 129, aldaar en Pl. XXXIII, Nos. 1 en 2. Ook de FILIPS-klinkerd en de halve zijn te zelfder plaatse beschreven en afgebeeld.

Het aangeteekende over het dubbele en enkele vuurijzer van KAREL I VAN BOURGUNDIË, (den Stouten) is woordelijk overgeschreven uit VAN ALKEMADE, blz. 134 en bevat dus geen nieuws. 2)

Nu is er nog een raadsel op te lossen betreffende de medaille, het eerst genoemd onder „CATHARINA-goud” (blz. 8), die van den „Hopman HIDDE SIBRENS (mijn Grootmoeders oom), A°. 1584.” De Heer DIRKS heeft getracht langs genealogischen weg den geslachtsnaam te vinden van HIDDE SIBRENS. 3) Wij hebben dit ook beproefd, doch eveneens zonder succes. Wellicht is op andere wijze eene oplossing mogelijk.

1) KORNELIS VAN ALKEMADE, *De goude en silvere gangbaare penningen der graaven en gravinnen van Holland*, te Delft bij ANDRIEZ VOORSTAD, in het jaar 1700.

2) Men zou hieruit haast moeten afleiden, dat de Heer VAN GEMMENICH het werk van VAN ALKEMADE heeft gekend.

3) Uit de geslachtsboomen in de bijlage blijkt, dat Mr. DIRKS zich heeft vergist.

Wij beschouwen de medaille als eenen portretpenning, zooals die hier te lande in het laatst der 16de eeuw in de mode was. Men deed zijne beeltenis op eenen penning snijden, om dien uit te reiken als een aandenken aan zijne vrienden. 1) Zoo'n penning heeft een volstrekt persoonlijk karakter; niet alleen het portret, doch ook de lijfspreuk en het wapen moesten in herinnering blijven. Zij sieren dus de keerzijde van den portretpenning. De penningkundigen van den tegenwoordigen tijd nemen dat, in de meeste gevallen, als vaststaande aan. Indien het wapen op onzen penning dus te bepalen is, dan weten wij den geslachtsnaam van **HIDDE SIBRENS**. Daarom beelden wij hier de keerzijde van den penning af en doen een beroep op de heraldici om ons te hulp te komen. De wapens van **WIARDA VAN GOUTUM** en van **SIJTSAMA VAN HALLUM**, vooral dit laatste, vertoonen veel overeenkomst, doch de namen **HIDDE** en **SIBREN** treft men in hunne geslachtslijsten niet aan.

Het geslacht **FOGELSANGH** voert, volgens **RIETSTAP** 2) eenen zilveren zwaan op een veld van azuur. Het wapen van **FRIESMA** 3) is een Friesche halve arend en een zilveren zwaan rood gebekt en gepoot op een veld van lazuur. Deze wapens zouden ons dus op het goede spoor kunnen brengen, doch van deze familiën hebben wij helaas geene geslachtslijsten.

1) Zie: **S. WIGERSMA HZN.** *Iets over WIGLE VAN AYTTA VAN ZWICHUM enz. Tijdschrift*, 13en Jaarg., 1905, blz. 30.

2) **J. B. RIETSTAP.** *Armorial général*, Gouda, 1887. **FOEGELSANGH**, FRIESE, d'azur à un cygne d'argent

3) Bij **J. WENNING IJZL.**, n°. 247, van zijn handschrift in het Archief te Leeuwarden *De Navorscher der Heraldiek*, dl. I, 1877.

Keerzijde van den portret-penning van HIDDE SIBRENS, A° 1584

Voor nadere gegevens houden wij ons aanbevolen.

Wij hebben eenen vluchtigen blik kunnen slaan in het archief van eenen rijken Frieschen patricier uit het begin der 18de eeuw. Zijne hooge positie als raadsheer in den Hove en zijn groot fortuin stelden hem in staat, naast de ernstige ambtsbezigheden en het beheer zijner uitgebreide landgoederen, zich voor velerlei te interesseeren, o.a. voor heraldiek en muntkunde.

Nog worden er in vele aanzienlijke families kleine kostbare penningschatten bewaard, die aanleiding kunnen geven aan opvolgende bezitters om zich te wijden aan de numismatiek.

Uit eigen ervaring weten wij, dat men op deze wijze, kan worden opgewekt tot de studie der penningkunde.

Zoo die kleine verzamelingen van vaak uiterst zeldzame penningen en munten ook in onze drukke 20e eeuw die kracht behouden, dan gaat de numismatiek eene goede toekomst tegemoet.

Leeuwarden, 1 November 1909.

S. WIGERSMA HZN.

BIJLAGE.

Geslacht KINGMA (op een los papier in het archief GEMMENIGH, afdeeling :
genealogie GEMMENICH.)

JELLE PIJTER KINGMA, gehuwd met HIJLCK GERTRUD VOGELSANGH.

INTE KINGMA, geh. met TRIJNTJE JOUSTRA.

SAEKLE KINGMA, geh. met B. TOMA (BUKE THOMAS dr.)
woonden te Balk.

INTE KINGMA.

CATHARINA VAN KINGMA, geh. met
JACOB VAN GEMMENICH.

ZACHEUS VAN GEMMENICH,
gehuwd met FROUK VAN BEIJLANUS.

Geslacht VAN GEMMENICH.

HENDRIK JACOBZ. VAN GEMMENICH, geh. met LIJSBETH VAN ZUIJLEN.
Ritmeester te Utrecht.

WILLEM VAN GEMMENICH, geb. 1536, geh. met ANNA PAULI LOCK.

PAULUS VAN GEMMENICH, geh. met EETS HANSES LENS.
Secretaris van Franeker, gest. 1629.

JACOBUS VAN GEMMENICH, geh. met CATHARINA VAN KINGMA.
Advocaat; Hofs. v. Friesland, 1637.

ZACHEUS VAN GEMMENICH THOE KINGMA, gehuwd met
geb. 1654, gest. te Leeuwarden 1720. FROUCK NICOLAASDR. VAN BEIJLANUS,
later met URSEL WISSEMA.

Het volledig geslachtsregister van VAN GEMMENICH is aanwezig in zijn archief. 1)
EETS HANSES LENS was de grootmoeder van vaderszijde van ZACHEUS VAN GEMMENICH.
De Heer DIRKS heeft hare ooms LENS en SIJMONS nagegaan, doch geen van deze heette
HIDDE SIBRENS. BUKE THOMASDOCHTER was zijne grootmoeder aan moederszijde. Omtrent
deze familie hebben wij niets kunnen opsporen.

1) HENDRIK JACOBZ. VAN GEMMENICH, de zoon van den Keulschen burgemeester woonde te Utrecht. Hij zond zijnen
zoon WILLEM HENDRIKZ. VAN GEMMENICH naar Franeker, hij kocht huisvesting voor hem bij Jhr. JARICH VAN BOTNIA,
die op de stadsplaats woonde. Zoo komen de VAN GEMMENICH's in Friesland.